

بررسی الزامات پدافند غیرعامل در مکان‌یابی، ساخت و بهره‌برداری سدها

علی ولوی^۱، مهدی ملازاده^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی عمران - مهندسی و مدیریت منابع آب دانشگاه بیرجند

۲- استادیار گروه عمران دانشگاه بیرجند

خلاصه

ضرورت مکان‌یابی برای احداث سازه‌های مهم و حیاتی همچون سدسازی در همه ادوار تاریخ لازم بوده است. به‌خصوص در عصر ما این ضرورت مهم‌تر می‌نماید. در این زمینه رعایت الزامات آن باید با توجه به پدافند غیرعامل انجام گیرد. پدافند غیرعامل در مکان‌یابی به معنای دفاع به‌وسیله ابزار و شرایط است. در واقع انتخاب مکان مناسب یکی از اقدامات اساسی برای احداث سازه‌های مهم و حیاتی در پدافند غیرعامل می‌باشد بر این اساس تا جایی که امکان داشته باشد باید از استقرار تأسیسات حساس و حیاتی در مناطقی که از ضریب آسیب‌پذیری بالایی برخوردارند اجتناب کرد و با توجه به مشکلات و پیچیدگی‌های موجود در ارتباط با انتخاب محل مناسب برای ایجاد سازه‌های حیاتی باید عوامل گوناگون مورد بررسی قرار گیرد در این راستا باید به عوامل مختلف جغرافیایی، اجتماعی، زیست‌محیطی، فرهنگی، نظامی و... توجه کرد. لذا افزایش سطح ایمنی سدها و انجام اقداماتی در راستای کاهش درجه آسیب‌پذیرنجام مطالعات پدافند غیرعامل برای ساخت و بهره‌برداری سدها امکان‌پذیر است. بر این اساس در این تحقیق هدف و سؤال کلیدی، شناسایی و تبیین الزامات پدافند غیرعامل در مکان‌یابی، ساخت و بهره‌برداری سدها است که با به‌کارگیری رویکردهای تئوریک و تحلیلی و با استمداد از ادبیات موضوعی و روش‌های توصیفی-تحلیلی کتابخانه‌ای و اسنادی بدان پرداخته شد. نتایج بیانگر آن است، در صورت انتخاب مکان مناسب و لحاظ کردن عوامل مذکور در استقرار و ایجاد سازه‌های حساس و استراتژیکی، خطر آسیب‌پذیری و ضریب ریسک آن‌ها به نحو چشمگیری کاهش می‌یابد.

کلمات کلیدی: ح پدافند غیرعامل، مکان‌یابی، ساخت و بهره‌برداری سدها.

۱. مقدمه

سرزمین ما ایران به دلیل موقعیت خاص جغرافیایی و سیاسی همواره در معرض انواع خطرات طبیعی (زلزله و سیل) و تهدیدات انسان ساز (جنگ) قرار داشته است و تلفات انسانی و خسارت مالی سنگینی متحمل شده است. متأسفانه در کشور ما علیرغم پشت سر گذاشتن هشت سال دفاع مقدس و داشتن تجارب ارزشمند در برابر بلایای طبیعی، اهمیت بحث ایمنی و امنیت در ساخت سازه‌های مهم و حیاتی چنان که باید مورد توجه قرار نگرفته است و همچنان شاهد ساخت و سازهایی هستیم که به طور روز افزون آسیب‌پذیری محیط کالبدی را در برابر انواع بحران‌ها افزایش می‌دهند. در همین راستا

¹ Email Corresponding author: Valaviali@gmail.com